

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра англійської філології і філософії мови

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи теорії мовної комунікації

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень

освітньо-професійна програма Англійська мова і друга іноземна мова:
усний і письмовий переклад у бізнес-комунікації

статус дисципліни нормативна

Форма здобуття освіти денна, заочна

Навчальний рік 2023–2024

Семестр III

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

КИЇВ – 2023

Розробник:

Чхетіані Тамара Дмитрівна кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і філософії мови

Терехова Діана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і філософії мови

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри

Наталя ІЗОТОВА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради
факультету германської філології і перекладу

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Голова вченої ради факультету

Ярослава ГНЕЗДІЛОВА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Головна мета курсу: 1) ознайомлення бакалаврів-філологів з прагматикою усного спілкування, основами теорії мовленнєвої комунікації; 2) закладення основ комплексного аналізу мовленнєвого спілкування в руслі найновіших досягнень вітчизняного та зарубіжного мовознавства в галузях соціолінгвістики, психолінгвістики, когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики та дискурсології; 3) розширення та поглиблення знань студентів у галузі суміжних дисциплін. Вивчення цього курсу має сприяти розвитку свідомого підходу до мовленнєвої комунікації з погляду фахівця-філолога, зорієнтованого на опанування методів пізнання її глибинних структур.

Предметом вивчення даної дисципліни є ті особливості мовленнєвої комунікації, які визначаються її антропоцентричними характеристиками. Значне місце в спецкурсі посідає вивчення загальнотеоретичних основ мовознавства, прагмалінгвістики та теорії мовленнєвої комунікації. Знання, отримані в результаті засвоєння програми курсу, можуть мати практичне застосування при написанні курсових та дипломних робіт студентами, яких цікавить сучасна лінгвістична проблематика.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

Форма навчання	Денна	Заочна
кредити ЄКТС	3	3
загальна кількість годин	90	90
лекції	14	4
практичні заняття	16	2
самостійна робота	60	84

3. Передумови до вивчення навчальної дисципліни:

Здобувачі вищої освіти повинні:

3.1. Знати можливі шляхи розв'язання основних проблем мовознавства, розуміти природу і сутність мови як знакової системи, що має ієрархічну будову, на основі базових курсів, зокрема, теоретичних (вступу до мовознавства, вступу до германської філології, філософії тощо) і практичних (практичної фонетики першої іноземної мови, практичної граматики першої іноземної мови, практики усного і писемного мовлення першої іноземної мови та ін.).

3.2. Вміти користуватися термінологічним апаратом лінгвістики; розкривати зв'язки мовознавства з іншими науками; характеризувати мову в різних проявах: як універсальну природну семіотичну систему та як конкретну етнічну мову, що є складником культури й невід'ємна від історії народу; усвідомлювати її суспільну природу і функції; характеризувати мову і мовлення як комплементарні явища; пояснювати діалектичну єдність мови і мислення; аналізувати мовні одиниці різних рівнів мовної системи та відношення між ними; визначати специфічні риси мов відповідно до їх класифікацій; характеризувати основні методи дослідження мови.

3.3. Володіти елементарними навичками аналізу і синтезу інформації, презентації отриманих результатів.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна "Основи теорії мовленнєвої комунікації" орієнтована на формування у студентів розуміння спілкування як важливого чинника існування суспільства і ролі в ньому людського фактора, організації процесу взаємодії сторін, що спілкуються, з'ясування природи і побудови моделей комунікативного акту та пов'язаних з ним факторів, що впливають на його характеристику, зокрема системи мовленнєвих актів, що становлять його основу.

Курс навчальної дисципліни розкрито у двох змістових модулях.

Перший модуль розкриває проблематику теорії мовленнєвої комунікації, знайомить з її поняттями, категоріями і принципами; закладає теоретичні основи для розуміння та розмежування понять комунікативного і мовленнєвого акту, мовленнєвої події і мовленнєвого жанру, комунікації і метакомунікації і відповідно комунікативної і метакомунікативної компетентностей.

Зміст **другого** модуля ґрунтується на теоретичних засадах конверсаційного аналізу. Зокрема, модуль присвячено розгляду фатичної метакомунікації, пов'язаної з організацією і регулюванням процесу інтеракції між співрозмовниками, зміні комунікативної ролі в процесі спілкування, правилами *суміжної пари* в структурі інтеракції, стратегіями і тактиками мовленнєвої поведінки інтерактантів, ролі Принципів Кооперації та Ввічливості в досягненні успішного спілкування.

Курс передбачає розвиток творчих здібностей студентів – опрацювання літератури та самостійного виконання проєкту з проблематики навчальної дисципліни.

5. Завдання (навчальні цілі):

Завдання, які вирішуються в процесі навчання дисципліни "Основи теорії мовленнєвої комунікації", пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов у бізнес-комунікації.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 14.** Здатність до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу.
- ЗК 15.** Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.
- ЗК 16.** Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

Фахові компетентності

- ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
- ФК 4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
- ФК 5.** Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації та адекватного перекладу системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. Здатність демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм англійської мови на рівні С1, другої іноземної мови на рівні В2 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно з Загальноєвропейськими стандартами мовної освіти.
- ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту, дотримуючись мовного реєстру й стилю, які відповідають жанровим різновидам текстів, у практичній перекладацькій діяльності. Здатність обґрунтовувати обрану перекладацьку стратегію й застосовані в процесі перекладу методи і прийоми, тобто виконувати перекладацький аналіз тексту
- ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією у контексті загальногуманітарних, мовознавчих, зіставних і перекладознавчих досліджень для розв'язання професійних завдань.
- ФК 9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів (офіційно-ділового, медійного, юридичного) державною та іноземною (англійською та другою іноземною) мовами.
- ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, зокрема, текстів офіційно-ділового дискурсу, цифрових медіа-текстів, текстів міжнародного гуманітарного права.
- ФК 11.** Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- ФК 12.** Здатність до організації ділової комунікації.
- ФК 13.** Здатність сприймати українськомовний та іношомовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо) для здійснення усного послідовного перекладу

ділових переговорів і конференцій, синхронного перекладу та аудіовізуального перекладу з англійської мови.

ФК 14. Знання норм і правил увічливого спілкування в аспекті “чужої” (англомовної) культури, уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови, володіти знаннями про мовні реалії у нерозривному зв’язку з фоновими або екстралінгвістичними знаннями з різних історичних, національно-етнічних, соціально-політичних та культурних аспектів життя країн, мова яких вивчається.

ФК 15. Розуміння методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті і захисту інтелектуальної власності та її результатів; усвідомлення значущості практичної філософії для формування сучасного комунікативного суспільства.

ФК 16. Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1	знати: основні поняття і терміни в галузі теорії мовленнєвої комунікації; історію становлення дисципліни та її джерела; сутність процесу комунікації, її базові елементи, типи, види, стилі; вербальні та невербальні засоби комунікації; процеси породження і сприйняття мовлення; відмінності комунікативної діяльності мовця і слухача; компоненти комунікативного акту; закономірності мовленнєвої взаємодії комунікантів; класифікації моделей комунікації; типи текстів і дискурсів; техніки зв’язного, послідовного логічного викладу комунікативного акту та різних жанрів спілкування; вимоги до процесу спілкування відповідно до	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт

	<p>Принципу Кооперації і Принципу Ввічливості; типи культур та специфіку комунікативної поведінки у висококонтекстних і низькоконтекстних культурах; засоби мовленнєвого впливу; методи дослідження комунікації, зокрема методи прагмалінгвістичного, дискурсивного та конверсаційного аналізу.</p>		
2.1	<p>вміти: застосовувати на практиці отримані знання з теорії мовленнєвої комунікації; працювати з науковою літературою; визначати реєстри спілкування, позицію і комунікативну роль інтерактантів; вести розмову на безпечну тематику в межах фатики; розвивати навички ведення розмови на фазах встановлення, підтримування і завершення мовленнєвого контакту; визначати текст і дискурс; розрізняти форми мовного спілкування; визначати компоненти та засоби комунікації; характеризувати моделі комунікації: лінійні (моделі Г. Лассвелла, К. Шеннона, Р. Якобсона, Ю. Лотмана), інтерактивні (моделі М. Бахтіна, Р. Барта, Г. Шпета) трансакційні (модель В. Шрамма); аналізувати причини комунікативних невдач; визначати експліцитну та імпліцитну інформацію в комунікації; розрізняти мовленнєвий вплив і мовленнєву маніпуляцію; використовувати комунікативні технології</p>	<p>Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання Метод прагмалінгвістичного, дискурсивного та конверсаційного аналізу Методика/техніки розвитку комунікативної та метакомунікативної компетенцій. Комунікативно-риторичний метод</p>	<p>Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт</p>

	відповідно до комунікативної ситуації; застосовувати вивчену теорію до психолінгводидактичних проблем навчання мові як засобу спілкування; застосовувати набуті знання з дисципліни при написанні проєктів, наукових статей або тез.		
3.1	Комунікація Розвивати навички публічних виступів на тему дослідження на наукових семінарах, колоквиумах, конференціях тощо. Застосовувати комунікативно-риторичні стратегії мовленнєвої поведінки інтерактантів у різних жанрах комунікації.	Комунікативний метод	Груповий проєкт
4.1	Автономність та відповідальність Дотримування принципів автономності і відповідальності як головних орієнтирів у наукових дослідженнях на тематику дисципліни.	Комунікативний метод Написання фрагменту доповіді проєкту або тез з тематики дисципліни на наукову конференцію.	Груповий проєкт

7.1. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання з дисципліни (код)			
	1.1	2.1	3.1	4.1
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати	+	+	+	
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	+	+		
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	+	+	+	

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	+	+	+	
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	+	+	+	
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	+	+	+	+
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	+	+	+	+
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють .	+	+	+	+
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя. <i>Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм англійської мови на рівні С1, другої іноземної мови на рівні В2 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно з Загальноєвропейськими стандартами мовної освіти.</i>	+	+	+	+
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+	+	+	
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+	+	+
ПРН 20. <i>Сприймати українськомовний та іномовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо) для здійснення усного послідовного перекладу ділових переговорів і конференцій, синхронного перекладу та аудіовізуального перекладу з англійської мови.</i>	+	+	+	+

7.2. Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) "Основи теорії мовленнєвої комунікації"

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Розробка проєктів, виконання індивідуальних самостійних завдань.
ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Проблемні методи, інтерактивні методи.	Тестове опитування, усні відповіді, виконання письмових самостійних завдань.
ПРН 3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Розробка проєктів, виконання індивідуальних самостійних завдань.
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Опитування, перевірка програмами антиплагіату.
ПРН 7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання.

застосовувати ці знання у професійній діяльності.		Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Тестове опитування, усні відповіді, виконання письмових самостійних завдань.
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Тестове опитування, усні відповіді, виконання письмових самостійних завдань.
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Проблемні методи, інтерактивні методи.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя. Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм англійської мови на рівні С1, другої іноземної мови на рівні В2 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Розробка проєктів, виконання індивідуальних самостійних завдань.

оточення згідно 3 Загальноєвропейськими стандартами мовної освіти.		
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Проблемні методи, інтерактивні методи.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія – індивідуальні завдання	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 20. Сприймати українськомовний та іншомовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні но- 19 сіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо) для здійснення усного послідовного перекладу ділових переговорів і конференцій, синхронного перекладу та аудіовізуального перекладу з англійської мови.	<i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – дидактичні ігри, лінгвістичні задачі.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання.

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Система контролю й оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу "Основи теорії мовленнєвої комунікації" передбачає декілька видів контролю.

Поточний контроль знань здійснюється як усно, так і письмово під час лекційних і практичних занять; передбачає проведення співбесід зі студентами, усного вибіркового опитування, письмовий експрес-контроль, підготовку фіксованих доповідей з проблемних питань, індивідуальну роботу студента (робота з картками, презентації у Power Point, реферати), самостійну роботу студента (розробка схем, робота зі словниками, укладання міні-словників за обраною тематикою), тестування.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – “відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються “0”.

Рубіжний контроль включає як усні, так і письмові форми. До усних належать: опитування, виступи з доповідями та рефератами, до письмових форм: мінітести.

Підсумковий контроль написання МКР наприкінці семестру, складання заліку.

Рівень засвоєння навчального матеріалу дисципліни визначають за допомогою рейтингової системи оцінювання. Підсумкову оцінку якості засвоєння навчальної програми визначають за результатами заліку.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студентів. 2. Модульна контрольна робота	50 50

Наприкінці вивчення навчального матеріалу модулів напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**.

Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Система рейтингових балів з дисципліни "Основи теорії мовленнєвої комунікації" складається із балів за аудиторну і самостійну роботу студента та модульну контрольну роботу. Аудиторна і самостійна робота студента та модульна контрольна робота оцінюються в національній 4-бальній шкалі – “5”, “4”, “3”, “2”. Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються “0”.

8.1 форми та критерії оцінювання:

- семестрове оцінювання:

Протягом семестру оцінюється: аудиторна робота студента, самостійна робота

студента. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – “відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються “0”.

Наприкінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє загальну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання навчальної діяльності студента наведено у таблиці.

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
		2	Фрагментарна, неаргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки. Непідготовленість до заняття; невиконання завдань
		0	Відсутність на занятті
2.	Самостійна робота	5	Інноваційний підхід до самостанних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем лінгвостилістики, загальна філологічна та мовна компетентність
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання завдань для самостійної роботи за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань. Невиконання завдань.
		0	Відсутність самостійної роботи

- підсумкове оцінювання

МКР, залік

Для модульного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу, що вивчається під час аудиторних занять, самостійної роботи та індивідуальної роботи студента передбачено проведення модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці

семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі (“відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

“відмінно”	– 50 балів;
“добре”	– 40 балів;
“задовільно”	– 30 балів;
“незадовільно”	– 20 балів;
Неявка на МКР	– 0 балів.

Загальна оцінка за МКР відображає виконання завдань тесту (за умов дистанційного навчання), спрямованих на виявлення теоретичних та практичних аспектів знань студентів.

Критерії оцінювання тестового завдання:

- а) оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання завдань (25 питань);
- б) оцінка “добре” ставиться за виконання не менш, ніж 75 % усіх завдань (18 – 24 питання);
- в) оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше, ніж 50% запропонованих завдань (11 – 17 питань);
- г) оцінка „незадовільно” ставиться, якщо завдання виконано менше, ніж на 50 % (0 – 10 питань).

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу упродовж семестру і рейтингового балу за МКР.

Залік

Оцінка в національній шкалі (“зараховано”, “не зараховано”) та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка “зараховано” в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **Е** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав оцінку “не зараховано”, то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка “не зараховано” в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

8.2 Організація оцінювання (обов’язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання):

- 1-16 тижні навчання – поточне та рубіжне оцінювання (в усній та письмовій формі),
- 17-й тиждень навчання – підсумковий контроль (МКР, обчислення семестрового рейтингу).

Загальні критерії оцінювання на заліку

Критерії оцінювання	зараховано	не зараховано
відповідність змісту	відповідь цілком або більшою мірою відповідає змісту питання	відповідь частково відповідає або не відповідає змісту питання; зміст розкрито фрагментарно або не розкрито
повнота і ґрунтовність викладу	питання розкрито у повному обсязі, ґрунтовно; припускаються незначні помилки та незначні неточності	зміст питання не розкрито або зроблено суттєві помилки
коректність	висвітлення теоретичних положень, виконання практичних завдань, вживання термінів здійснено коректно	висвітлення теоретичних положень, виконання практичних завдань, вживання термінів здійснено некоректно, внаслідок чого значно порушено логічність викладу, послідовність, достовірність

8.3 Шкала відповідності оцінок

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

60-100 балів	зараховано
0-59 балів	не зараховано

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять.

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			у тому числі			
лекції	семінарські / практичні заняття		самостійна робота	Разом	лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота		
Модуль 1. Загальні питання теорії мовленнєвої комунікації									
1.	Тема 1.1. Вступ до теорії мовленнєвої комунікації	8	2	2	4	4			4
2.	Тема 1.2. Процеси породження і сприйняття мовлення. Моделі комунікативної діяльності	10	4	2	4	6	2	2	2
3.	Тема 1.3. Комунікативний акт та його компоненти. Засоби комунікації. Соціальні та комунікативні ролі. Мовець і слухач. Роль слухача.	6	2	2	2	4			4

4.	Тема 1.4. Типологія культур і дистанціювання. Невербальна семіотика в культурах низького й високого контекстів. Взаємозалежні і незалежні культури.	8	2	2	4	10			10
5.	Тема 1.5. Мовленнєвий вплив і комунікативна взаємодія. Комунікативні невдачі та їх причини.	6	2	2	2	10			10
	Разом за змістовим модулем 1	38	12	10	16	34			30
Модуль 2. Принципи й методи дослідження комунікації									
6.	Тема 2.1. Принципи комунікації. Принципи і максими мовленнєвого спілкування. Принцип Кооперації (Grice). Принцип Увічливості (J. Leech, P. Brown & S. Levinson,). Методи дослідження комунікації.	8	2	2	4	16	2		14
	Разом за змістовим модулем 2	8	2	2	4	16	2		14
7.	Підсумкове заняття. Модульна контрольна робота	22		2	20	20			20
8.	Групова проектна робота	22		2	20	20			20
	Усього годин	90	14	16	60	90	4	2	84

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до теорії мовленнєвої комунікації.	2
2	Моделі комунікативної діяльності.	2
3	Комунікативний акт та його компоненти. Слухання: слухач і його зворотна реакція	2
4	Типологія культур і дистанціювання.	2
5	Мовленнєвий вплив і комунікативна взаємодія.	2
6	Принципи комунікації. Принципи і максими мовленнєвого спілкування. Методи дослідження комунікації.	2
7	Підсумкове заняття. Модульна контрольна робота.	2
8	Групова проектна робота	2
	Разом	16

10. Рекомендовані джерела (зокрема й Інтернет-ресурси)

Основні

1. Бацевич, Ф. С. (2004) *Основи комунікативної лінгвістики*. Київ: Академія.

2. Кашкін, В. Б. (2007). *Основи теорії комунікації*. Київ: Схід-Захід.
3. Косенко, Ю. В. (2013). *Основи теорії мовленнєвої комунікації*. Суми: СДУ.
4. Почепцов, Г. Г. (1999) *Теорія комунікації*. Київ: Київський університет.
5. Потапенко, С. І. (2021) *Когнітивна медіа-риторика*. Київ: Вид. КНЛУ.
6. Різун, В. В., Непийвода, Н. Ф., & Корнєєв, В. М. (2005) *Лінгвістика впливу*. Київ: ВПЦ "Київський університет".
7. Селіванова, О. О. (2011) *Основи теорії мовної комунікації*. Черкаси: Видавництво Чабаненко, Ю. А. URL: <https://ru.scribd.com/document/442487501/Selivanova-pdf>
8. Селіванова, О. О. (2012) Мовленнєвий вплив в комунікативній взаємодії. *Психолінгвістика*. Вип. 10. 223-229.
9. Hofstede, G. (2001) *Culture's Consequences (second edition): Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations*. Thousand Oaks.

Додаткові

1. Бацевич, Ф. С. (2003) *Нариси з комунікативної лінгвістики*. Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка.
2. Брецько, І. І., & Моргун, А. В. (2020) *Основи теорії мовної комунікації: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 014 Середня освіта (мова та література (англійська))*. Мукачеве: МДУ.
3. Галлін, Д. & Манчіні, П. (2008) *Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики*. Київ: Наука.
4. Голубовська, І. О. (2004) *Етнічні особливості мовних картин світу*. Київ: Логос.
5. Дегтярьова, К. В. (2012) *Основи теорії мовної комунікації*. Полтава.
6. Живило, Т. С. (2002) *Мовленнєвий вплив як проблема мовленнєвого спілкування. Проблеми семантики слова, речення та тексту*. Київ: КНЛУ. Вип. 8. 107-111.
7. Карпчук, Н. П. (2006) *Адресованість в офіційному та неофіційному англомовному дискурсі (комунікативно-прагматичний аналіз)*. Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки.
8. Кизилова, В. В. (2011) *Теорія і практика мовленнєвої комунікації*. Луганськ: ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка".
9. Ковалинська, І. В. (2014) *Невербальна комунікація*. Київ: Вид-во "Освіта України".
10. Козлова, В. В. (2016) Міжкультурний аспект мовленнєвого впливу. *Молодий вчений*. № 11 (38). 202-205. URL: <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2016/11/47.pdf>
11. Козлова, В. В. (2014) Мовленнєвий вплив в англомовному парентальному дискурсі. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. Нац. ун-т "Острозька академія". Острог. Вип. 48. 198-200.
12. Коробанов, Ю. М. (2011) *Теорія та практика комунікації* [Електронний ресурс]: навч. посіб.: у 3 ч. / Ю. М. Коробанов, А. Ю. Коробанов. Електрон. дан. (1093 кб). Миколаїв: НУК.
13. Курова, А. В. (2020) *Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ "ОЮА"*. Одеса: Фенікс.
14. Манакін, В. М. (2012) *Мова і міжкультурна комунікація*. Київ: Академія.
15. Медведєва, І. В. (2017) Концепції культури в міжнародному бізнесі. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип. 6. 58-63.
16. Мельник, І. В. (2013) Причини комунікативних невдач провокаційного мовлення. *Мовні і концептуальні картини світу*. Вип. 46. Ч. 2. 497- 506.
17. Місяць, Н. *Психологічна природа мовленнєвого маніпулювання*. 546-551. URL: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bernatova9/subor/Misiats.pdf>
18. Семенюк, О. А., & Паращук, В. Ю. (2010) *Основи теорії мовної комунікації*. Київ: Видавничий центр "Академія".
19. Сорокіна, Л. Є. (2013) *Мовленнєва маніпуляція в сучасному англомовному діалогічному дискурсі : комунікативно-когнітивний і гендерний аспекти* : автореф.

- дис..... канд. філол. наук : спец. 10.02.04. Київ.
20. Сорокіна, Л. Є. (2014) Мовленнєва маніпуляція та інші види мовленнєвого впливу: термінологічне розмежування понять. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія.* Вип. 8(2). 157-159. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/16305>
 21. *Соціальні комунікації: результати досліджень (2015–2017):* кол. монографія / за наук. ред. О. Холода. (2018) Київ : Ін-т реклами.
 22. Стасюк, Т. В. (2010) Новітні мовні технології сугестії та переконання. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* Вип. 20. 23-32.
 23. *Текст і комунікація: хрестоматія до дисципліни.* [Уклад. Р. Л. Савчук] (2019) Івано-Франківськ: ПНУ.
 24. Тарасова, К. О. (2012) Комунікативні стереотипи та їх інтерпретація у сучасній лінгвістиці. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* Вип. 25. 43-54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2012_25_8
 25. Фролова, І. Є. (2005) Вербалізація конфлікту у дискурсі. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен* : [кол. монографія] / [під загальн. ред. Шевченко І.С.]. Харків: Константа. С. 237- 262.
 26. Чайка, Л. В. (2014) *Вербальні конфлікти: комплексний лінгвістичний аналіз (на матеріалі англійської мови).* Ірпінь: Видавництво НУДПСУ.
 27. Chandler D. (2007) *Semiotics: the Basics.* London and New York, Routledge.
 28. Garcia, H. F. (2012) *Power of Communication The: Skills to Build Trust, Inspire Loyalty, and Lead Effectively.* New Jersey : Pearson FT Press.
 29. Hodge, R. & Kress, G. (1998) *Social Semiotics.* Cambridge: Cambridge University Press.
 30. Petrick, J. & Anker., A. *Communication Theory.* URL: [http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.](http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory)
 31. Lakoff, R.T. (2000) *The Language War.* Berkley, Los Angeles, London: University of California Press.
 32. Pym, A. (2012) *On Translator Ethics. Principles for mediation between cultures.* Amsterdam and Philadelphia: Benjamins.
 33. Trompenaars, F. & Hampden-Turner, Ch. (1997) *Riding the Waves of Culture: Understanding Cultural Diversity in Business.* New York: McGraw-Hill Trade.

Довідкові

1. Бацевич, Ф. С. (2007) *Словник термінів міжкультурної комунікації.* Київ: Довіра. URL: <https://terms-intercultural-communication.slovaronline.com/articles/%D0%A1/page-1>
2. Селіванова, О. О. (2010) *Лінгвістична енциклопедія.* Полтава: Довкілля-К.
3. Crystal, D. (1992) *The Cambridge Encyclopedia of Language.* Cambridge: Cambridge University Press.

Інтернет-ресурси

Назва	Посилання
Мовознавство / науково-теоретичний журнал Інституту мовознавства імені О. О. Потебні	http://www.movoznavstvo.org.ua https://movoznavstvo.org.ua/arkhiv-zhurnalu.html
Словники України on-line // Український лінгвістичний портал	http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/
Українська мова: Енциклопедія	http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm .
Українські підручники он-лайн	http://pidruchniki.ws

Electronic Glossary of Linguistic Terms	http://www.sil.org/mexico/ling/glosario/E005ai-Glossary.htm
Linguistics Dictionary – Lexicon Online	https://www.ats-group.net/dictionaries/dictionary-glossary-linguistics.html
The Concise Oxford Dictionary of Linguistics (3ed)	https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199675128.001.0001/acref-9780199675128
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://archive.nbuv.gov.ua
Бібліотека Інституту мовознавства імені О.О. Потебні НАН України	http://www.inmo.org.ua/library.html
Наукова бібліотека імені М.М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання, програми Microsoft Word, Microsoft Power Point та ін., додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.

Засоби навчання

А. Кодотаблиці

1. Модель адресата в повсякденній комунікації.
2. Метакомунікативні сигнали УМК, ПМК та РМК.
3. Комунікативні та метакомунікативні мовленнєві події.

В. Таблиці-схеми

1. Комунікативний акт.
2. Компоненти мовленнєвий події.

